

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egész évre 1 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona,
negyedévre 1 frt = 2 korona.

Egyes szám ára 10 Kr. = 20 fillér.

Felolvas szerkesztő:

WITTINGER ANTA L.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL & YULA.

Előfizetési pénzek és reclamációk a kiadótulajdonoshoz. Feigl Gyula nyomdáshoz (városkör 81) intézendők. Nyilvtár sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

Gyönyörűséges állapotok.

Mi lesz még velünk, ha a városi dolgok továbbra is úgy folynak, mint ahogy az események azt egyre fokozódó mértékben elének tárják? Minek kell még megtörténnie, hogy egyik vagy másik fóruma a közigazgatásnak belenyúljon a dolgok illetén menetébe?

Nekünk elég!

Torkig van a közönség a városi ügyek vezetésénél tapasztalt félszeregekkel, hogy ne mondjuk: észnélküli kapkodásokkal. Itt valaminek történnie kell — mondják úton-útfélén — valami radikális eszközzel elejét venni a bajok további elharapódzásának.

Csak hogy bajos és többnyire eredménytelen dolog a közönség beleavatkozása a városi ügyekbe bizonyos időn belül. A polgárság részére csak akkor nyílik tér elveinek s akaratának érvényesítésére, mikor az urnák elé lép; mikor választások alkalmával valami jobbnak tartott ügyért lelkesedik és veheti latba vetőjét. Rezinírozhat, nyilváníthatja kárhóztató nézeteit azon időn belül a polgárság: panasztát ritkán hallják meg az illetékes felsőbb fórumok s ha ezek fülét megüti is néha egy-egy hang, elszáll az, mint az égzengésnek távolról jövő moraja.

Ügylátszik, hogy Köszeg város lakosságának — ha csak valami nagyon feltűnő dolog beavatkozására nem bírja a város ügyeinek ellenőrzésére hívatott hatóságokat — türelemmel kell néznie a helyi hatóság sáfarkodását és megelégednie azzal, amivel bír, amivel önmagát örvendeztette meg.

Hiszen — ha szorosán vesszük — nem is igen lehet oka a panasznak, az elégedetlenkedésre akkor, amikor a helyzetnek, a melybe jutottunk, tulajdonképpen a polgárság maga a megteremtője. Bizonyos, hogy látta, ismerte már a múltban azt a maradiságot, melynek fészke e város; tudhatta volna tehát, hogy mi vár ránk a jövőben. Tény, hogy mindezek felismerése nem késztette az utolsó restauráció idejében okosabb cselekedetre, nem ösztönözte változások előidézésére. Most már tehát csak az lehet a kérdés, hogy a jövőben hogyan érvényesíti minden lakos, mint szabad és józan polgár jogait s miként érvényesíti befolyását a tarthatatlan állapot megdöntésére s egy jobbnak a megteremtésére.

Hogyan is vagyunk most?

Aki hazánk történetét olvasgatja, lehetetlen, hogy a mi városi életünkhöz hasonló korszakot ne találjon s alkalmazhatna a mi viszonyainkhoz.

Volt Magyarországon 300 és annyi évvel ezelőtt idő, mikor tehetetlen uralkodó került Szent-István trónjára; amikor a királyi tekintély aláhanyatlott; mikor az ország nagyjai beleavatkoztak az ország kormányzásába s úgy bántak a legelső emberrel, mint bábbal. Abban az időben jöttek dívatba az általános elszegényedés következtetésében a kétkerekű taligák, a László szekerei.

Szakasztott ilyenek most nálunk, Köszegen az állapotok. A város polgármesteri székét egy gyenge ember üli s egyes város-nagyok beleszóznak mindenbe; ezek intézik jó-rosszul a községi ügyeket.

S a két-kerekű taliga? — kérdezik olvasóink. — Nos, azokat, ha mi nem éjük meg a valóságban, megtalálják majd utódaink a város annalezi-seiben.

Könyv a magyar népről.

(„A magyar nép multja és jelene”. 2 kötetben. I. kötet: A szolgaságtól a szabadságig; II. kötet: A bölcsőtől a sírig. Irta: Benedek Elek. Kiadja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság.)

Alig mult el a magyar nemzet ezeréves ünnepe, újabb ünnepre készülünk: a jövő 1898-ik esztendőben lesz ötven esztendeje, hogy a magyar fődnépe, a jobbágság felszabadult, ura lett a földnek, melyre ezer esztendőn át hullatta vérét s verejtékét, a nélkül, hogy magának mondhatta volna. 1848-ban lett igazán magyar nemzetté a magyar, midőn a kiváltságos nemesség önként mondott le kiváltságairól s önként osztotta meg a föld népével jogokban és közterhekben egyaránt.

Azóta nincs osztálykülönbség ez ország polgárai közt, szabadon fejlődhetik a föld népe is, gyarapodhatik vagyonban, műveltségben s ma már bátran mondhatjuk, hogy Magyarország intelligenciájának jelentékeny része az egykor elnyomott föld népének fiából telik ki. A 48-iki törvények áldásos következménye ma már szemmel látható a rút hűlátatlanság volna fölünk, most elő nemzedektől, ha közönyösen engednők elszánni a közeledő évfordulót: a nepszabadság ötven éves fordulóját.

Ünnepé lesz ez az esztendő az egész nemzetnek: az egykori nemességnek és jobbágságnak egyaránt. Csoda-e, ha ebből az alkalomból százszoros erővel ébred fel szívünkben a vágy, megismerkedni annak a népnek a történetével, mely csaknem ezer évig selymölött szolgaságban, vagy a szolgaságnál nem sokkal kedvezőbb jobbágyi állapotban? Mert a magyar nemzet történetét sokan megirták már, de történetíróink csak mellékesen érintették a népet, az isten adta nép állapotát, a nemességgel való viszonyait, a felszabadulásért való véres és békés küzdelmeit.

Erre a feladatára vállalkozott Benedek Elek, a ki csak most fejezte be öt vastag kötetes munkáját, megírván a nemzet ezer éves ünnepére a magyar nép meséit,

TARCZA.

Ünnepi beszéd.

Irta és a gimnáziumi ifjuság mult vasárnapi király-ünnepén felolvasa dr. Molnár Szulpicz, tanár.

Ünnepelni jöttünk össze e mai napon, hogy örömmel tolmácsoljuk, hálaunkat fejezzük ki fölségünk Urunk, apostoli királyunk ama kegyességéért, a melyet a mult hónap 25-én juttatott az ország tudomására. Az erre vonatkozó legfőbb elhatározás így hangzik:

Kedves Bátor Bányfy!

Ohajtván, hogy magyar székes fővárosomnak erre alkalmas terei oly kisebb méretű szoborművekkel láttassanak el, melyek, midőn a várost díszítik, egyszermind a mult idők azon kiváló alakjainak emléket öröklük meg, kik a nemzeti élet különböző terein kitűntek, utvar-tartásom költségeinek terhére több évre terjedő beosztással megfelelő összegeket engedélyezek arra a célra, hogy a keresztény vallásért vértanúságot szenvedett Szent-Gellért csanádi püspököt, a hitbuzgó Pázmány Péter esztergomi érseket, Bocskay István és Bethlen Gábor erdélyi fejedelmeket, Hunyady János és Zrínyi Miklós, a haza és a kereszténység bajnokait, gróf Pálffy János, Magyarország a trón védelmében nagy érdemeket szerzett főhadiparancsnokait, a honfoglalás történetét író Béla királyi Névtelen jegyzőjét, Verbőczy István Magyarország nagy-hírű jogtudósát s annak népszerű lantosát Tinódy Sebestyén ábrázoló szobrok készíttessenek s megbízom Önt ez elhatározásomnak végrehajtásával.

Kelt Budapesten. 1897. szept. 25-én.

FERENCZ JÓZSEF, a. k.

B. Bányfy, s. k.

Mielőtt méltányolnánk a királyi kegy nagyságát, mielőtt rámutatnánk (k. i. l.) ama nagy öröme és lelkesedésre, a mely méltán támadhat minden magyar ember szívében, lássuk előbb egyenként, kik azon férfiak s mivel szolgáltak rá arra, hogy Ő Felsőge követendő mintaképül állítsa őket a mai nemzedék elé.

Sz. István uralkodásának első éveiben a magyar nemzet nagy része még a pogányság siralmas és sivár pusztaságában tévedezett, midőn véletlen szerencséből Gellért apát hozzánk jött, hogy a kereszténység világosságát terjesztse a magyarok közt. A jambor életű Gellért lelke vágyódott a térítés munkájára, a szenvedésekre, a vértanúságra, azért elhatározta, hogy a pogány szaracénok közé megy Jeruzsálmbe; de útközben vihar támadt, a mely hajóját a dalmát partokra vetette. Egyik barátja rábeszélésének engedve bemutatkozott a magyar királynak, a ki szívesen fogadta s később csanádi püspökké tette. Faradtságot nem ismerő buzgóssággal fogott Gellért a térítés nagy munkájához, s a szent életű, alázatos, a föld felülről példája igen sok pogányt vonzott közéje, néhány év alatt pedig az ország jó része keresztényvé vált. Hogy mily kitűnő eredményeket értett el, következik abból, hogy Sz. István nem talált Gellértnél alkalmasabb embert fiának — Imrénnek — nevelőül, s az eredmény: Sz. Imre szívtisztsága előggé mutatja, mily szepek és nemesek voltak az oktató igéi. Midőn ellenségei, a fellázadt pogányok, halálára törtek, hogy tetaszúsák a róla nevezett hegyről, akkor sem szűnt meg éretük imádkozni.

Öt száz évvel később majdnem hasonló állapotban találjuk a magyart; a nemzet egy része elhagyja atyjainak ősi szent hitét, új vallásra tér: s kitör az áldástalan vallási harcz, a mely idegenre változtatja az eddig oly bensőséggel szeretett hazát; megosztja a családokat, s a folytonos viszálykodás pokollá változtatja az egyetértés

és boldogság tűzhelyét. — Magyar lelke egész melegevel támad föl e viasz állapotok ellen a nemzet biboros érseke: Pázmány Péter, s téríti egy bitre, bízattja egyetértésre a már egymás kiirtására készülő ellenfeleket; teszi pedig ezt annyi buzgóssággal, ekeszólásának olyan erejével, hogy a hatás elmaradhatatlan volt s az arany-száju biboros emléke fennen ragyog a halás utókor szívében évszázadok után is.

Míg sz. Gellért és Pázmány Péter a vallásos hit erejével, a szó hatalmával szerettek nagy érdemeket, nem kisebb bárára kötelezték nemzetüket a kard ügyes forgatásával: Bethlen Gábor, Bocskay István, Hunyady János és Zrínyi Miklós. Bocskay és Bethlen a magyar nemzeti szabadság védelmezői, a belső ellenség ellen, Hunyady és Zrínyi a külső ellenség, a pogány török ellen.

A Bocskay megteremtette bécsi békével kezdődik Erdély legfényesebb kora, a melyben magyar fejedelmek alatt Erdély önálló hatalommá, szabad, vagyonos állammá lett, de a mi a fő, Magyarországnak is legfőbb támaszává szabadsága védelmezésében, mert a fejedelmek visszazsorították a hazánk elnyomására készülő osztrákokat, csellel akadályozták meg a törökök újabb beroutasait. E két nagy fejedelmek köszönhetjük azt, hogy a míg külföldön a XVII. században verengző módon, irtózatoss kegyetlenséggel folyt a 30 éves háború, Magyarországon nagyobbrezt csendes béke honolt s fejlődött, erőződött a nemzet.

Mit szóljak (k. i. l.) „a haza és a kereszténység hősbajnokairól”: Hunyady Jánosról és Zrínyi Miklósról, a kiknek pusztá neve már megdobogtatja minden német ifju szívét, a mint maga a németek hatalmas császárja, II. Vilmos nemrég mondotta a budai királyi palotában; mit nem kell érezni nekünk magyaroknak, a kik nemcsak élettörténetüket tanuljuk, hanem köszönjük e két nagy férfiak hazánk főmáradását, mert megvéd-

mondait, vagyis ezer év meseköltését, most pedig megírta ugyennek a népek a történetét egy nagy kötetben, egy másik nagy kötetben pedig a nép ez idő szerinti való életét. E héten röpül szét a nagy érdekű könyv első füzeté, — mert füzetekben jelen meg, hogy minden ember megszerzhesse — a jövő tavaszra, a nagy ünnepre a magyar közönség kezében lesz a könyv első kötete: a nép története.

Olvasván a könyv gyönyörű előszavát, ellenállhatatlan vágy ragad meg olvasni e könyvet elejétől végig. Megragad az író melegsége, midőn ezt mondja: „Történetet írok, szívbem mely szeretettel a föld népe iránt, melynek vérebelől való vér vagyok én is, de nem gyűlölettel az iránt az osztály iránt, mely nemcsak ura s elnyomója tudott lenni a népek, de szerető édes atyja is, s mely végül önként, kenyszerítés nélkül, példátlan lelkesedéssel, maga küzdi ki a nép szabadságát, osztja meg vele jogait, osztja vele a közterheket.”

Benedek a honfoglaló magyar nép életmódjának rövid rajzával kezdí könyvét, s úgy megy át annak a megrajzolására, miként alakultak a különböző rendek, osztályok, s mint süllyed a tiszta magyar fajnak is egy része jobbágygá. „A föld népeinek a nemességgel való viszonya — írja Benedek — a népek állapota s küzdelme a szabadulásért: ez húzódik végig könyvemben. A parasztlázadások egész sorával találkozok az olvasó, kezdve az erdélyi parasztság 1437-iki lázadásán, jön a Dózsa-lázadás, ez a nagy paraszt dráma; a Peró-féle lázadás; a Horváth- és Klossa-lázadás, nem is említve itt a kisebb lázadásokat.

A könyvnek aránylag legnagyobb részét teszi ki a jelen század első felének története, mikor a nemességnek színe-java hatalmas akezióba kezd a nép felszabadításáért. Nagy szerep jut a költőknek is, különösen Petőfinek.

Ime, nagy vonásokban az első kötet tartalma. Nem kevésbé érdekes a második kötet, mely a ma élő nép életének a tükré. Az író, ki mint a nép fia, jó ismerős a néppel, végig kíséri a népet születésétől a halatáig, mindenféle foglalkozásában, lelki tehetőségnek minden megnyilatkozásában. A főszereplő: a házépítéssel kezd. Elmondja: hogyan építi házat a magyar ember. Mik a nevezetesebb különbségek e részben az ország különböző vidékein. Mint fejlődött az építkezés az idők során.

Aztán jön a családi élet megalapítása. Az ezzel kapcsolatos szokások. A gyermek ápolása, nevelése. A falusi iskola. Milyen volt régen, milyen most?

És beszél a nép nyelveről, hitéről, erkölcséről, költészetéről, rukázkodásáról.

Hit még a katonaságot! Milyen volt régen? Milyen most? S mikor a legény haza kerül a katonaságtól, gazdaberré lesz. Milyen az a magyar gazdaság?

Hát a községi élet? Az alkotmányos jogok gyakorlása? A restauráció?

Közben a mindenféle szokások, foglalkozások eleven rajza, mígnem elérkezünk a temetőbe, a hol még láthatók a sírkövek közt a régi, harszias világra emlékeztető kőpompák.

Ennek a ritka érdekes könyvnek a megírására vállalkozott Benedek Elek s vállalkozott kiadására az Athenaeum, mely az alkalomhoz s a tárgyhoz méltóan állítja elének a könyvet, nagy kvart alakban, számos rajzzal, képpel, műmellekképpel, köztük több színes képpel emelvén a könyv értékét s érdekességét.

Azt hisszük, hogy újabb időben aligha volt könyv, mely jobban érdemelte volna meg a közérdeklődést, mint e könyv, s különösen az intelligens osztálynak az a része, mely a nép sorából emelkedett a közélet meze-

jére, bizonyára a rendezésnél is nagyobb érdeklődéssel és kegyelettel szívvél forgatja majd e könyv lapjait.

A „Magyar nép multja és jelene” két hetenként, füzetekben jelen meg. Minden füzetben szövegillusztráció s képmelléklet. Egy füzet ára 30 kr., s előfizethető a kiadó Athenaeumnál 10 füzetre 3 forinttal (az egész munka 40 füzet lesz), vagy: negyedévre (6 füzet) 1 frt 80 krral, félévre 3 frt 60 krral.

HIREK.

— **Király-ünnep.** A király az ő ismeretes legfelsőbb elhatározásával emléket állított multunk jelesbjeinek, de ezáltal egyszersmint önmagának is a nemzet szívében. A hova az alapot szokás rakni, az ifjuság szívébe, ott javában folyik az alapítás munkája. Az első kapavágásokból gimnáziumunk ifjusága is kivette a maga részét, midőn e hó 24-én a nemzetnek szánt királyi kegyességét szívébe fogadta s ünnepies módon díszítette a királyt. A lélekemelő ünnepség lefolyását alább ismertetjük.

A gimnázium szépen díszített rajztermében délután 3 órától fogva egyre növekedett a sokaság. Az ünnepi ifjuság működő része a pódiumon foglalt helyet, míg másik része nagyszámú előkelő közönséggel felszaporodva a nezőtereken helyezkedett el. Pont fél 4 óra volt, mikor az ifjusági enekkar a *Hymnus* elénekelésével az ünnepélyt megnyitotta. Nyomban azután a felolvasó asztalnál elhelyezkedett dr. Molnár Szulpiéz, tanár és felolvasta az ünnepélyes alkalomra írt beszédét, melyet mai tárczarovatunkban egész terjedelmében közlünk. A beszédre, mely a király életével ért véget, a közönség is háromszoros *Amen*-be tört ki, juttatva ebből magának a felolvasónak is. Alig hogy elhagyta helyét a felolvasó tanár, előlépett Steierlein Gábor IV. oszt. tanuló, ki megkoszorúzott a pódium falán függő király-kepet, szépen szavaltva el Joachim A.-nak a *legelső magyar ember a király* című költeményét. Erre mindjárt a *Királyhymnus* adta elő az ifjusági enekkar, imaszórien zongven: *Tartsd meg a királyt!* Most újra egy ifju állott elő, Németh Mátyás III. oszt. tanuló, ki Dalmady Győzőnek a *történelem olvasásakor* című költeményét adta elő igazi ifju hévvel.

Ekkor az ünnepi program utolsó pontjához érték, a *Nemzeti induló* előadásához. Az ifjusági enekkar lelkesen énekelte: *Járjatok be minden földet* s az utolsó accordokba belevegült a közönség éljenzése, szólnán ez annak a tanári karnak, mely oly hazafias irányban neveli a diáksereget.

— **Novembri előléptetések.** Királyi ő felsége a novemberi előléptetések alkalmával a többi között kinevezte: a közös hadseregben a helyi alkalmazásbeliek állományában ns. Schuppler Henrik alezredesét a közepi katonai alreáliskola igazgatóját, Hausler Viktor II. o. századost I. o. századosná, Pados Jenő hadnagygyá; a honvédségé: Pfléhis Gusztav I. o. századost őrnaggyá, Hulyák Lajos II. o. századost I. o. századosná, Schöpflin Otto főhadnagyot II. o. századosná, megyesi Somogyi Lajos és Markovits József hadapród-tiszthelyetteseket hadnagyokká.

— **Regruták fölékesítése.** A Kőszegre bevonult közös hadseregbeli és honvéd-ujonczok az idén is november hó 1-én tesznek esküt. Az ünnepélyes aktust a katonai alreáliskola előtti téren holnap reggel 9 órakor tartják meg.

— **A másehoz nyult.** Kedden este villámgyorsasággal terjedt el városunkban a hír, hogy a rendőrkapitányi hivatal irnokát, Prosquill Pétert, hivatalos pénzek elkikasztása miatt letartóztatták. A hír annyiban bizonyult valósnak, hogy Prosquill katonabeszállási pénzekből 87 ft

80 krt hamis aláírásu nyugtával igazolt, azaz a pénzt a saját czéljaira használta fel. Mikor a kapitány helyettesítésével megbízott városjegyző, August János erre rájött, jelentést tett a polgármesternek, ki a magáról megfellekedezett fiatal embert vallatóra fogta és megtudta, hogy az már korábban egy 149 frt 67 ktyi tételt is így számolt el. Prosquill, dacára annak, hogy a hiányzó pénz megtérítését ígérte s károsult fél nem támasztott irányában igényeket, a jegyzőkönyv fölvétele után letartóztatták s átkísértettek a járásbírószághoz. Innen azonban szabadon bocsátották, ha nem csalódnak, azért, mivel az eljárást más irányban kell megindítani.

— **Hivatalvizsgálat a városnál.** Dr. Károlyi Antal kir. tanácsos, megyei alispán Koller Kálmán megyei főszámvevővel pénteken reggel városunkba érkezett s a délutáni órákban a rendőrkapitányi hivatalban vizsgálatot tartott. Az alispán a hivatalban előfordult sikkasztási eset bejelentése következtében jött el s vizsgálta meg a hivatalt, de a már kiderítettél újabb hiányt nem konstátált.

— **Halottak napja.** Holnap mindenszentek napja s halottak esteje lesz. A sírokat ellepi a sárgás-piros falevelek szőnyege, itt ott egy későn nyíló Katalin-rózsának csak élénk foltot a tomető-egyhanguságának, szürke tónusának. És ezen a napon a szerető kegyeletos szívek tavaszt varázsolnak elő a halottak országában, s sírdombokon élénk színű, üde virágkoszorúk pompáznak, reggelre meg már lehullanak a bágyadt levelek, megöli a virágokat az éjszakai éles hideg szel. Volt, nincs! Memento mori! Mindenki felkeresi künn nyugvó kedveseit, elviszi sírjokra a kegyelet virágát s átéli néhány perc alatt a multat . . .

— **A világítás ügye.** A közvilágítás és általában az éjjeli világítás javítására irányuló törekvés most kezd városunkban csak igazán komolyabbá válni. Olyan emberek veszik azt az ügyet kezükbe, akikről feltehető, hogy ha csak elháríthatatlan akadályok nem morúlnak fel, azt meg is valósítják. Ertesülésün. szerint az acetylen- és hidrogéngáz alkalmazása szóba sem fog többé jönni, hanem a modern és eddig felülmúlhatatlan villámfényre van kitérésünk. A terv lassan, de annál biztosabb alapon készül s ha a vállalattal, melyet a kivételre a legalkalmasabbnak tartanak, sikerül megállapodásra jutni, ez esetben azonnal megindulnak az előmunkálatok s kecségethet a remény, hogy a botrányosságig rossz közvilágítástól mentől előbb megszabadulunk.

— **Felhivas és kérelem a n. é. közönséghez!** Nagyjérdemű közönség! Rövid itt-tartózkodásom ideje alatt minden igyekezetemet arra fordítottam, hogy a n. é. közönség műgényeit előadásaim által kielégítsem, de sajnosan kellett tapasztalnom, hogy bármit adtam elő — nem részesültem a megérdemelt pártfogásban. Miután tehát itt-tartózkodásunk már nagyon rövid időre terjed, — azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok a n. é. közönséghez, kegyeskedjék hátralevő előadásaim tömeges pártolása által lehetővé tenni, miszerint Kőszeg városából tarsulatommal tiszteességesen távozhassam.

Kőszeg, 1897. október 27-én.

Kiváló tisztelettel Havy Lajos, színgazgató.

— **Őszi vásár.** Az e hó 18-áról 25-re elhalasztott vásár, dacára sokak rossz jóvendelésének, teljesen sikerült. A sokadalom olyanakk bizonyult, amilyen azelőtt még soha sem volt s talán hamarjában nem is lesz. A vásárt jellemző zöldsegtől fel a nagy szarvu ókorig minden meg volt és nagy mennyiségben. Fölötte meg volt a marhavásár. Felhajtottak 1539 db szarvasmarhat és 349 db lovat. Ezekből eladtak 865 db szarvasmarhat és 217 db lovat.

mezték e magára hagyott árva országot s megtanítottak bennünket arra, hogyan szeressük tettel a hazát.

Mint sötét veszfelhő közeledett, virágzásnak indult hazánk felé a pogány török; hűbérés tartományaink, az ország védelmezésére rendelt bánaságok egymásután hullanak le az ország testéről, s már-már a feltett haza szívében érezhetők a csapások, midőn feltűnik Hunyadi nagy neve és remegéssel tölti el a büszke janicsárok szívét. S hogy jobban kiemelkedjek Hunyadi forró hazaszeretete, elmondom azt is, hogy saját költségen szerzett sereget a nagy veszedelem idején, mert senki sem segített a főurak közül, a kik ugyanakkor egymással viszálykodtak, sziklaváraitból rablók módjára sanyargatták a szegény népet; sőt még, hogy csordultig teljék a pohár, magát a nagy hőst gyanúsítják, régalmazzák, élete ellen törnek; de ő előtte csak egy ezel lebegett: a forró szeretett haza megmentése. Tíznel több nagy ütközetben veri le a törököt s több mint felszázaddal veti hátra a Magyarország elfoglalását célzó terveit

De végre mégis bekövetkezett. A mohácsi gyásznappal részre bontotta az Árpád szerette egy földet, három részre szakadt az egységes haza, s a török rész mind jobban növekedett. Hiába tartóztatta föl dicsőséges multú városunk hőstelki vezere, Jurisich Miklós, a pogány hadat Kőszeg falainál, összeszedte az magát, mert a hódító Szulejmán még élt. Életereljét: „Valamint egy Isten van az egben, egy úr legyen a földön is” teljesen vegre akarta hajtatni, azért a kereszténység végvárára, Szigetvárra, vetette tengernyi hadat. De Zrinyi Miklós hős lőkülete és buzgó imái megtermettek gyümölcsüket; hiába ajánlotta föl neki a török egész Horvátországot ez egyetlen varért, az alkuvást nem ismerő igaz magyar sertett büszkeséggel utasította vissza ez ajánlatot, s bár összes embereivel utolsó csapp vért is kiontotta Zrinyi Miklós hazájáért, bevégződött a török hatalom terjeszkedése Magyarországon, mert a világ uralmára vágyódó büszke császár 20 ezer legjobb vitézével költözött Szigetvár alatt a mas világra; gyöngye utóda alatt pedig lassanként kipusztultak e sokai zaklatott hazából.

Ugorjunk át (k. i. l.) hazánk történetében 150 évet s ráakadunk arra a férfura, a kit a királyi kézirat e szavakkal jellemez: „Gróf Pálffy János, Magyarország-

nak a trón védelmében nagy érdemeket szerzett főhadiparancsnoka”. — A XVIII. század elején véres polgárháború pusztít az országban, harezban áll az alkotmány-sértésekért orvoslást követelő nemzet . . . királlyal, Mennyi bajnak és veszedelemnek forrása! Egy férfura volt szükség, a ki bírja a tetteit megbánó király bizalmát, s a ki fölvilágo-ítsa és bizto-ítsa nemzetet a jobb jövő-ről. Ezen férfiú: Pálffy János gróf volt. Paradságot nem ismerő alkudozásának, ügyes rábeszélésének, rendíthetetlen jellemének, bizalmat gerjesztő egyéniségének sikerült eloltnai a pusztító tüzet, botoltni a nemzet testéből fakadó vérpatakokat, begyógyítani a véres sebeket; megkötötte 1711-ben a szatmári beket s visszaállította királyi nevében a százados alkotmányt, biztosította az országot a sérelmek orvoslásáról, a nemzet fiatalai pedig hűséget fogadtattak a megkoronázott király föléges személye iránt. — Valóban méltó Pálffy az utókor haláljára, mert igen sok bajtól mentette meg hazáját.

Három szobor fog még állani az ország szívében királyunk jóvoltából: Anonymusé, Verbecey Istváné és Tinódi Sebestyéné.

Anonymus latinostott görög szó, magyar értelme: Névtelen, névtelen pedig azért, mert szerénységéből eltitkoltta nevét, s csak annyit tudunk róla, hogy felszentelt pap volt s III. Béla királynak jegyzője. Megírta kis történetében a Honfoglalást, hogyan szerezte meg a hős Árpád vitéz hadaival ez áldott országot. Telve lelkesedéssel az ósók erénye iránt, megörökölte az akkor még kőszájon forgó vitezeti tetteket s nem hagyta feladásba menni a honszerzés dicső tetteit; megadta azt a magyarnak, a mivel keves nemzet dicsekedhetik, a nemzeti történelem legelejét, a honfoglalást. Anonymus tehát történetíró volt.

Hasonló téren működött a XVI. században Tinódi Sebestyén is, vagy mint közönségesen nevezték latos Sebestyén. Lantjával kezében bejárta a főurak udvarházait, kastélyait, s a maga szerette énekekben dicsőítette a híres-neves vitézeket, a hős hazafiakat. Jóllehet szegény volt s a főnemesség kegyéből lengetté életét, tiszteletreméltó bátorsággal ostorozta a gyávákat s intette egyetértésre a viszálykodó főurakat. Énekeit egy-

begyűjtötte, hogy korának történetét megismerhessük belőle.

A mint a költő mondja: „eszével”, tudományával „tört magyarrá” s „állított magának maradandó emlékművet” Verbecey István is, a legelső és legnagyobb magyar jogtudós. Tripartitumnak vagy Hármass könyvnek nevezett nagyfotosságú műve, a mely magában foglalja a magyar törvénytudomány rendszerét az 1514-ig alkotott törvények és jogszokások alapján, nevezetes szerepet játszott a török időkben, midőn az ország három részre szakadt, mert ez volt a legfőbb összekötő kapocs a magyar nemzet összes tagjai közt; de azután is századokon át biztos támasza volt a magyar nemesség jogainak és nélkülözhetetlen kézikönyve a magyar biraknak.

Ezek tehát azon férfiak (k. i. l.), kiket királyunk lelkesítő példakül elnök ad; kik érdemeket szereztek arra, hogy mintaképeinknek válasszuk őket. A nemzet e nagyjai különböző téren működtek ugyan, különböző vallásuk voltak, de megegyeztek mindnyáján egyben: a forró, a tettekben nyilvánuló hazaszereteten, s ez legyen az (k. i. l.), a melyben főleg kövessük e dicső férfikat.

Végezetül bár egy kissé már hosszasabban tartott e mai ünnepély melettatása, nem hagyhatom szó nélkül, nem hallgathatom el a királyi kegyesség nagyságát.

Büszkek és boldogok lehetünk (k. i. l.), hogy oly időben élünk, a mely a legmagyarabb fejedelem, Hollós Mátyás, uralmának idejét varázsolja élénk. Nagy fejedelmek látogatnak el hazánkba, a kik bátran kimondják az egész világ előtt: mily nagy a magyar! S szeretett királyunk, hogy föltámaszsa bennünk az igaz magyar hazaszeretetet, régi dicsőségünk nagy alakjainak szobraival ajándékozza meg a nemzetet. Új időknek, szebb jövőnek állunk küszöbén, mert a nemzet és a király szíve együtt dobognak, érzelmeik összolvadnak, a nem kell jóvendülés hozzá, ha a mai viszonyokra alkalmazzuk a nagy Szechenyi szavait: „Magyarország nem volt, hanem lesz.”

Avval fejezem be szavaimat, a melyet II. Vilmos császár szerint „minden magyar ember utolsó lehelletéig hangoztat”: Éljen a király!

— **A ki arabusul beszél.** Hétfőn egy idegen nációbeli uriembert épen akkor esíptek nyakon, mikor egy kekkasztó satornál valami végre való vászont volt bátor elemelni. Megkérdezték tőle, miért tette, és ő elég udvariasan megfelelt a föltett kérdésre, de olyan nyelven, melyből sem a járásbíró, sem a drabantok kukkot sem értettek. Minekutána pedig említett közegei a be-kötött szemű Justitiának beszélnek magyarul, németül, horvátul, tótul s még öt hat ágazatján a nemos szláv nyelvről, következésképp könnyű volt megállapítani, hogy a tolvaj mely nációhoz tartozik vala: ahhoz, a melyik arabusul beszél.

— **Asszony hiba nélkül, vásár tolvaj nélkül** . . . föl kellene írni a mestorgerendára. A mult hétfőn tartott községi vásáron is akadt, ki pénz nélkül szándékozott vásárolni. A portékában nem volt igen válogatás, Szerzetű egy kabátot, pár eszmat, pár papucsot, négy darab konyhakést s a végén még négy pipaszárba szereltet belé. Ez okozta vesztét. A rendőrség hoppon fogta s a járásbíró volt szives Weingartner Gábor urnak — úgy hívják a tolvajt — pár napi szállással szolgálni.

— **Megint az a bicska.** Folyó hó 24-én Horváth János kocsis és Szigeti János napszámos valami fölött annyira összekülönböztek, hogy vegtère bicskával keresek egymáson a maguk jussát. Szigetinek hiába sietett segítségére Károly fia, megis Horváth maradt legény a gaton — ellentelen úgy agyonszurkálta, hogy gondot adott két orvosnak a sebeket elvarni. Az öreg Szigeti a betegázza szállították.

— **Koncert.** Schláger Antónia asszony, a kiváló bécsi énekesnő jövő esütörtökön fölép a községi bálházban. Még élénk emlékezetünkben van a művésznőnek tavali sikerült fellépése s a közönség azért bizonyára megragadja a most is kínálkozó alkalmat és nagy számmal hallgatja a kedvelt művésznő éneket. Jögyek az előadásra Róth Jenő helybeli könyvkereskedőnél váltha ok, kint programmmokkal is szolgálnak.

— **Utczaöntözési proba.** Egész esendben vonult ki mult vasárnap a délutáni órákban tűzoltóságunk, kinyitott egy pár közkútát, beleeresztette tömlőit és megkezdte a szivattyuzást. A vizsugarat ezáltal nem valami tüzes objektumra bocsátotta, hanem a poros utcára. Kérdézősködésünkre, hogy hát mi volna ez? azt felelték, hogy az utczaöntözés egy új nemével tesznek kísérletet.

— **Kerelem Italmérőkhöz.** A városkapitányi hivatal felkeri a helybeli szesz-elarusítókat, hogy Horváthné, született Kasper Katalin városi szegenynek semminemű szeszest italt ki ne szolgálnak.

— **Adóügy.** A városi adóhivatalnak megvizsgálását és ellenőrzését dr. Huszár Pál a mult het három nappal át teljesítette és ugyanakkor hallgatta meg az előadott panaszokat is.

— **Templomszentelés.** A nagy-kis-patyi templomot, melyet a mult nyáron nagyobbítottak és részben kiépítettek, ma szentelik fel. A felszentelést Major János püspök, esperes-plébános végzi a kerületi papság segédkezésével.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átírás alá: Nehai Schaffler Frigyes Vilmos után az 1521. hrsz. kapcsolás fele Schaffler Gyula, Vilmos, Karolin és kkoru Ede javára. — Nehai Gintner Jánosné után a (6354 — 6356) hrsz. fele Gintner Mihály javára. — Nehai Szaufnauer Györgyné, előbb férj, volt Edler Jánosné után a 6793. hrsz. 2/3 resze Edler Samu javára.

— **Arany karkötőt** vagy orafittyleket találtak. Bővebbet e lapok kiadó-hivatalában lehet megtudni.

— **Ujdonság a hölgyek számára.** Párisban most az a legújabb divat, hogy a hölgyek a színházban keztyűlen kézzel üljenek. Ez az újítás persze sokakat kellemetlenül fog érinteni, mert hat a keztyűben minden férfi szép kezét vel rejteni s mert nem mindenkinek van módjában újjeskált drága gyűrűkkel, karjait arany karpereczekkel földíszíteni. Ez pedig kétségkívül járuléka lesz az új divatnak, mely valószínűleg úgy keletkezett, hogy valamelyik párisi divathölgyecske otthon felejtette a keztyűjét s elég bátorágra volt hozzá, hogy keztyűlen kézzel jelent meg a színházban.

— **A járásbírók ügyvitelének reformja.** Az igazságügyminiszteriumban a járásbírók ügyvitelének reformjára vonatkozó organizáló rönölet már elkészült. A régi, nehézkes ügyviteli rend terhe különösen a szöbeliség behozatala óta érezhető s országszerte tudva van, hogy annak milyen nagy a része az igazságszolgáltatás lassu menetében. Az új ügyvitel a biztatos kezelést fogja már a jövő év április hó 1-ével a járásbírók által életbe léptetni. Ez a kezelési rend a kir. törvényszékek felebbesési tanácsainál már két év óta be van hozva és itt teljesen bevált. A törvényszékek első folyamodásu ügykezelésében ez a reform azonban csak akkor fog életbe lépni, ha a szóbeli eljárás reformja testté válik.

— **A mesterséges borok ellen.** A kereskedelem-ügyi miniszter rönöletet bocsátott ki az összes önálló igazgatással bíró hazai vasuti és hajózási vállalatokhoz a mesterséges borok forgalomba hozatalának megakadályozására. A rönölet szerint az összes közlekedési vállalatok kötelesek utasítani állomásaikát, hogy ha oda mesterséges borok érkeznek, arról jelentést tegyenek s egyuttal mutassák ki azt is, hogy ki, hol adtak föl a bort és kiknek a czímére megy.

— **Tárogató a honvédségnél.** Budapestről a következő értesítést vesszük. Az első kerületi honvédszerezenekarában a napokban mutatták be először azt a tárogatót, melyet Schunda V. József udv. hangszergyáros reformált és a mely hangszer a német császár tiszteletére rendezett udvari estély alkalmával általános feltűnést keltett. A nagy historiai időknek e dicső és már-már teljesen elfeledett tanuja ezáltal nemcsak udvarképes lett, hanem csapán rövid idő választja el attól, hogy

gyönyörű öblös hangja a hangverseny-termekben és zenekarokban nélkülözhetetlen lesz. A fent említett szerez-tisztkára és nagyszámu érdeklődő közönség előtt a Káldy Gyula által forgalomba hozott régi kurucz dallamokat mutatták be és úgy a hangszer remek hangja, mind az előadott darabok mély benyomást tettek a hallgatóságra. Ezáltal a tárogató ismét történelmi magasságra emelkedett, mert a magyar honvédségnek is hirdetni fogja régi hadi dicsőségünket.

— **(Tübbe dobattak.** Nagy nézőközönséggel akadt a fővárosban a mult napokban egy igen érdekes látványosság, a mikor is a IX. kerületi előjáróság által kijelölt helyen Mauthner Odón magnagykereskedő, kir. közjegyző jelenlétében épp úgy, mint a mult év hasonló időszakában az országban és az osztrák birodalom területén elhelyezett bizományi magszekrényekből el nem adott magvakat égettette el. A felhalmozott négy tömegből felecsapó lángok rövid félóra alatt közjegyzőleg hitelesen megállapított 226.000 csomag konyhakertit és virágmagot 13450 fritti értékben émsztettek fel.

Nagy elhatározás szükséges ahhoz, hogy ily értékű magvak, melyek legnagyobb részt meg értékesíthetők volnának, de a vevőközönséget nem elégtének ki oly mértékben, mint Mauthner fele magvaktól megszokva vannak, ezen módon megsemmisíttessenek, másrészt azonban megnyugtatóul szolgálhat ez a pelda a Mauthner-fele magot vásárló vidéki közönségnek, mert teljesen biztos lehet abban, hogy esakis legutóbbi termésű friss magot kap, mely mag úgy fajazonosság, mint hozam tekintetében mindenkor megfelel ama varakozásnak, melyet a kertészkedő közönség a Mauthner-fele magvakhoz joggal fűz.

— **(Az új lázitalnak,** mely dr. Prager elberfeldi orvos szerint láz ellen kitűnő hatása, Kathreiner-fele malátakávé, a nép között egyszerűen Kueipp-kávé a neve. Lázás betegnek, és pedig úgy gyermeknek, mint felnötöknek gyakran tapasztalhatták, hogy tartósabb láz esetében a víz nem tesz jó szolgálatot, akár tisztán, akár málna- vagy citromszörppel vegyítve viszi a beteg magához. Sok beteg vágyakozik egy korty-kávé után, melynek a forró vérmékekedtetlen szintén csak káros hatása van, mintán a bakkávé tudvalevőleg igató itat és élvezeti czikk. Dr. Prager ez okból egy a bakkávéhoz hasonló ízű, ártalmatlan italhoz, a Kathreiner-kávéhoz fordult, s most ezt rendelí betegemnek, még pedig hideg állapotban. Ennek élvezete által a betegnek nemcsak szomjusága csillapodik, de egyébként is jó hatással van rá, mert nem kell az annyira kívánt kávé nélkülöznie. Ez az által, hogy vágyva kielégítést nyeri, kedély-hangulata is felvidül s így a malátakávé fontos tényező a betegségben, a mit a gyors gyógyulás szempontjából figyelmen kívül hagyni nem szabad. Oly betegeknek, a kiknek nagyobb a láza, a hideg, illetőleg langyos malátakávé egy vagy több theáskanálnyi citromszörppel kell vegyíteni. De ezen italnak bégyladónál, influenza, diphtheritis, mandulagyulladás, iz- és izomrheuma, sebláz és gyomorfekélynél is kitűnő hatása van. A Kathreiner-kávé oleóságánál fogva a legszegényebbek is alkalom kínálkozik ezen lázital elkészítésére, a jobb módúaknak pedig meg van adva a lehetőség, hogy az egészségére ártalmas bakkávé mellőzzék s helyt adjanak a Kathreiner-fele malátakávének, mely akár tisztán, akár bakkávéval keverve, az egészséges embernek is jó szolgálatot tesz.

Különfélék.

• **Sok ezerszer csokol** . . . Majdnem minden szerelmes levelben ez a három szó előzi meg a levélíró nevet, tanúságot téve az irójanak érzelmeiről. És a kik ezt a sok ezer esókot írják, elgondolják, hogy mily jó volna azt mind természetben kiutalványozni és nem gondolkodni arra, hogy ugyan miképpen éreznék magukat például úgy a ketzededik esók után . . . Egy kis nemet városban a multkor fogadtott egy igen szerelmes vőlegény, hogy tíz óra alatt tízezerszer esókolja meg a menyasszonyát. A temperamentumos leánykának tetzett az esóme és coram publico meg is kezdtek a esókolozást. Feltétlenül azt kötotte ki magának a fiatal ember, hogy minden felórában pihenhet egy kisre. Az első órában kétezer esókot váltottak, a másodikban özret, a harmadikban már csak hetszázötvenet, és aztán többet egyet sem. Mivel az élénk ifjú a jégörösöt kapott és elájult, az öszes esókot menyasszony pedig meg aznap este ideglazban betegezett meg. És minthogy néhány hétig sznylették a sok „sok ezer“ esókot, az esküvőjüket el kellett halasztani, ami kellemetlen dolog, különösen annyi esók után . . .

• **Ez is statiztika.** Egy francia szaklap kiszámította, hogy az emberi szem 2000 méternyi útát tesz meg, ha egy közönséges terjedelmű, tehát egy kötetes regényt végigolvas. Ennek alapján kiszámította azt is, hogy egész életünk alatt körülbelül 2500 mérföldet vándorol a szemünk az olvasmányainkon át.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, ú. m. fekete, fehér és színes Henneberg selyemet 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, esikos, koczakozott, mintázott dmaszolt s. a. l. (mint egy 240 különböző minőségben, 2000 szim és mintázattal, s. t.) a megrendelt árukat póstabér és vámmentesen, házhöz szállítva valamint mintákat postafordultával küldenek Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárat Zúrtelben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom és művészet.

— **A magyar nemzet története.** Vettük a Lampel Robert (Wodjaner F. és fiai) budapesti kiadóczég kiadásában megjelenő Szalay-Baróti-fele „Magyar nemzet története“ nek a hetvenegyedik füzetét. Ebben a hétéves háboru bezárta után a Mária Terézia uralkodása alatti belviszonyoknak fölötte érdekes s nagyrészt új világításban feltűtetett leírásait olvassuk és pedig már József főherczeg társ. uralkodónak Magyarországra oly káros gormanizáló s alkotmányt bontó törekvéseinek a hatása

alatt. E korszak valóban egyik legnevezetesebbje Magyarországnak történetében és szerzők tüzetes és beható előadásában kétszerezesen válik érdekesné az olvasó előtt. E füzet illusztrációi úgy minőség, mint mennyiség tekintetében semmivel sem állnak hátrább a megelőző füzetekéinél. Külön műmellékletkép kaptuk I. Ferencz császár- és királynak igen szép arczképét, a szövegben pedig következő képekkel találkozunk: Laudon Ernő, Gedeon báró tábornok, Eszterházy Antal gróf, Szent István rend kis és nagy keresztye. A Szent István rend nagykeresztjének csillaga. A Szent István rend alapításának emlékére vert érem, József és Lipót főherczegek, II. József, Albert, szász-tescheni herczeg, Magyarország kormányzója, Mária Krisztina főherczegnő Magyar nemes testőr díszruhában, Mária Terézi özvegy korában.

— **1848.** (Díszmű a szabadságharc jubileumára.) Még néhány hónap, s nagy ünnepre virrad Magyarország. Félszázados fordulója lesz Márczius Idusának, a magyar szabadság hajnaladásának. Törvénykezés, minden hatóság, az egész nemzet ünnepre készül. De milyen lesz ez az ünnep? Méltó-e nagy idők nagy emlékéhez? Ki tudná most megmondani. Mi csak annyit tudunk az ország ünnepéről, hogy törvényjavaslatot fognak benyújtani a Háznak. Mi lesz benne? egyelőre titok. Elegetdől bajosan, mert már jóformán az időből sem futja olyan nagy nemzeti ünnep méltó emlékeztetésére. Annál fényesebben, nagyszerűbben, maradandóbban ünnepel majd az irodalom és művészet. S ez természetesen is. A sajtó-szabadság ünnepén a legfőbb kötelesség a szabad sajtóra haramlik, s a magyar sajtó eddig mindenkor híven teljesítette hazafias kötelességét. Még csak egy fél század rohamt el fölöttünk a nagy napok óta, s a szabadságharc emlékei már is elmosódnak, szerteloeszlanak. Apáink még ott véreztek a küzdők sorában, haik már csak mint mesés legendát hallják a szabadságharc vérről, könnyről, dicsőséggel teljes történetét. Ami veszendőbe merül, homályba borul, ime most éreznél maradandóbban megőrizi egy munka, melyet örömmel üdvözölünk márczius tizenötödikének ötvenéves ünnepé előtt. Ezernyelcszázegyvennyolcz a czíme a hatalmas díszművek, amelynek czimlapján három országosan tisztelt író neve pompázik. Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor a munka szerkesztői. S melléjük szegődött az egész ország neves író és művészeiről, hogy megalkossák azt a nagy, pompás művet, amelyhez hasonló magyar nyelven még nem jelent meg. Nem csak akkra, díszre, a megírás és kiállítás művészetére új és meglepő a mű, de az előadás megválasztott formája is a legalkalmasabb, talán az egyetlen, hogy mélyen az emlékébe és szívekbe vésson 1848 49. minden oldalról teljes, összefüggő és világos történetét. A helyett, hogy több kevesebb művészzel elmondani az író, legteljesebb értelmében élnek hozzá az egész kort. Szemünk elé varázsolja az eseményeket, az embereket, tetteiket és eszközöket, mindent a mi csak történt és hatással volt a történeendőkre, s mindent híven úgy a hogy volt, a hogy megtörtént. Másfel ezor művészi nagybárra egykorú kép köveit egymást: a szereplő személyek, a nagy idők emberei, az események, csaták, ütközések, emlékek, ereklyék, fagyverek, kéziratok, falragaszok, aztán a kor gondolkodását és hangulatát mélyen jellemző gúny és torzképek is. Amit csak művészet alkotott, szorgalom, tudás, becsényig öszre-hordhat, a mi nagy nevek révén hozzáférhető volt, miud együtt van ott a szabadságharc emlékeiből, s mindenki első szempillantásra láthatja, hogy ez a munka teljes és tökéletes, ebből nem hiányzik semmi. A képek mellé neves írók adták a magyarázatot, röviden bár, de teljesen, s oly művészzel, melyhez fogható történelmi munkában nem találunk, nem csak Magyarországon, de sehol Európában. Irtak a munkába: Eötvös Károly, Mikszáth Kálmán, Beöthy Zolt, Heutaller Lajos, Szilágyi Sándor, Marozali Henrik, Hampelne Pulszky Polyxéna, Kiss József, Varga Ottó, Pósa Lajos, Mezei Ernő, Tóth Béla, Incevény László, Szedorkényi Nándor, Ignóus, Lukács Gyula, Feszty Árpád, Réthy László, Bárony István, Kálnoky Izidor, Beöthy László, Timár Szaniszló, Vonovich Géza stb. stb. — A képek között ott találjuk: Munkácsy Mihály, Zichy Mihály, Benczur Gyula, Vágó Pál, Roskovics Ignác, Feszty Árpád, Thorma János, Petenkenfen, Lietzenmayer, Greguss János, Révész Imre, Papp Henrik, Liuek Lajos, Faragó József, Orlay Joma, Jankó János, Burger Lajos, Kollár, Gacika Ferencz, Szuzyei Merse Pál, Ábrányi Lajos, Huszár Adolf, Zala György, Strobl Alajos, Fadrusz János, Kolló Miklós stb. műveit. — A ki tehát végig megye e munkán, nem csak látja, megtanulja a szabadságharc történetét, de végig is éri, át is éli. Megmarad az emlékezetében kitűnőképpen minden időkre. Dicsőet érte a kiadóknak a Révai Testvérek irodalmi Intézetnek, a miért a mű árát oly olcsóra tették, hogy azt mindenki megszerezheti. Egy-egy füzet, — pedig vagy ötven művészi kép, s ugyanannyi kis czikk van benne —, csak harmincz krajczár. Ez okon bízva mit kőlök és hiszünk, hogy nem lesz család Magyarországon, a melynek asztalán az albumszerű díszmű helyét nem találja. A munka első füzetét Jókai Mór előhangjával most küldték szét.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenban Ausztriában, az atirhenmatikus és antiarthritik vértisztító-tea feltalálójának Vértisztító hatásu készvényeül és reumatizmushan.

Ha e helyütt a nyilvánosság elé lépek, úgy ez azért történik, mivel kötelességemül tartom Wilhelm Ferencz neunkirchoni gyógyszerész urnak köszönetemet kifejezni azon szolgálataier, melyekkel súlyos reumatikus bajomban vértisztító-teájával segítségemre volt s hogy azután másokat is, a kik e borzasztó bajnak alávetétek, e pompás teára figyelmeztessenek. Nem vagyok képes e kintő fájdalommat, melyet 3 éven át minden időváltozásnál éreztem s melytől semmi gyógyszer, sem a Bécs melletti badeni kénfürdő nem szabadított meg — leírni. Átmatlanul fetrengtem éjszakákon át ágyamban, étvágyam láthatólag alábbszállott, szímem hanyatlott és testi erőm egyre fogyott. A fent nevezett teának 4 heti használata után szenvedésemtől nemcsak teljesen megszabadultam, hanem most is teljesen ment vagyok, mikor 6 heten át nem iszom teát; egész testi állapotom is javult. Erősen meg vagyok győződve, hogy bárki, aki hasonló bajban e teához folyamodik, annak feltalálóját, Wilhelm Ferencz urat, mint én áldani fogja.

Kiváló tisztelettel

Butschin-Streitfeld gróf nő,
főhadnagyé.

G a b n a á r a k.

Buza	100 kilo	11 frt. 80 krtól	— frt. — krig.
Roza	•	9 • 20 •	9 • 50 •
Árpu	•	8 • 30 •	8 • 85 •
Kukoricza	•	6 •	— •
Zab	•	6 • 20 •	— •

Krondorfi Savanyuviz

HELYESEN IZE MIATT

DEY MIKT ASZTALI VIZ.

DE LESINKÁBB MIKT

gyógyviz

üdő, gyomor és
vishólyag bántalmaknál
sikerrel használják

Főraktár Kőszegen: Jánosa Gyula urnál.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

!! Egérméreg !!

Egérirtásra szükséges

phosphorpépet

a nm. földművelésügyi miniszter úr 52616/IV/3. rendelete szerint készítve:

100 kilo 35 frt, } 25 kilo 15 frt,
50 kilo 20 frt, } 5 kilo 5 frtért

szállít a (Csacsinovits-örökösök) kőszegi a „magyar királyhoz“ címzett belvárosi gyógyszer-tár.

Edényzet a csomagolás beszerzési árban számíttatnak.

Megrendelések csak az illetékes járás-orvos vagy szolgabírói hivatal utalványára fogadtatnak el, melyek

Floderer Jenő,

gyógyszerész címére küldendők.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő a többoldalúlag kitüntetett, sóborszesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czímsjegyemet módosítom s arra két nyomtatásban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyezvén azt egyszerűsággal védjegyként a budapesti iparkamáránál.

SÓBORSZESZ

Általánosan elismert kitűnő házi- és vendéglátásnak is hasznos, különösen a bedőrszülés, köpő-gyomor-gyógy-módnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszerűsággal foglaltatkozó szerűl is, a menyében a foak feyvet elősegíti, a foghast erősbíti és a száj tisztá, szag-talan ízt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkörpá kopzódás megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 15 kr.

BRAZAY KÁLMÁN

Budapest, IV., Múzeum-körút 23. sz.

Kapható Kőszegen: Fuchs E., Jánosa Gy., Pollák S., Schnolier Elnő, Unger Jozsef, Wenzl Ede, és Waisbecker Ede kereskedéseiben.

Hi iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki félti az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé

megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzájárul az idegizgató bakkávének általánosan ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét valami megromtotta. Különösen ideg-

gyomorhántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legegészségesebb és a legönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek gyöngye szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, úgy bakkávével keverve, mint tisztán nagyon szeretik. *****

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellett egészséges kávéitalt mégsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár bakkávével vegyítve, akár tisztán.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és csatládi kávé, a mely szemekben a legjobb maláta-ból készül; a bakkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szaktekintélyektől elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a bakkávé kellemes ingerlő ízét és a maláta-kávének egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit. *****

Kérelem: Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vigyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a **Kathreiner** név, hamisított kávé van.

Maláta-törköly eladása.

Az 1897/98. évadra eladjuk körülbelül 120 fözet után termelendő **maláta-törkölyünket**, melynek súlya fözetenkint **16—1800 klg.**

Venni szándékozók legkésőbb **november hó 5-ig** adják be vagy szóbeli, vagy írásbeli ajánlatukat (fözetenkint az ármegejelölésével) a **kőszegi sörfözde-részvénytársaság igazgatóságához.**

1,000.000 koronát (Egy millió)

tesz ki a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben.

Külön nyeremények koronákban:

600.000, 400.000, 200.000,

2 nyeremény á 100.000, nyeremények á 90.000, 80.000 70.000,

2 nyeremény á 60.000 és 40.000,

5 nyeremény á 30.000, 25.000, 7 nyeremény á 20.000, 3 nyeremény á

15.000, 31 nyeremény á 10.000 stb. stb.,

melyet az **első magyar kir. szab.**

OSZTÁLY-SORSJÁTÉKNÁL

a résztvevők okvetlenül megnyernek.

Az alulírott föelírnsító cég meg van bízva az ezen

MAGYAR KIR. OSZTÁLY-SORSJÁTÉKHOZ

szóló eredeti sorsjegyek elárusításával és ezeket a bel- és külföld minden irányában a hivatalosan megállapított árak mellett küldi szét.

Egész eredeti sorsjegy frt 6.—

Fél " " " 3.—

Negyed " " " 1.50

Az összeg előleges beküldése (legjobban postautalvánnyal) vagy utánvét mellett. Mindjárt a huzás után beküldjük t. ügyfeleinknek a hivatalos huzási lajstromot. A nyeremények állami ellenőrzés mellett pontosan kifizetnek. Miután a huzás már

folyó évi november hó 11-én és 12-én

tartatik meg, kérjük rendeléseiket mielőbb eszközölni a

hiteles föelírnsítóknál **SZÁNTÓ és TÁRSA**

Budapest, Deák Ferencz-utca 19.

Első m. kir. szab. osztálysorsjáték.

Legnagyobb nyeremény

szerecsés esetben

Egy millió korona

A megrendeléseket postal utánvéttel eszközölöm, de az összeg postautalvánnyal vagy ajánlott levélben is beküldhető. A hivatalos tervet minden megrendeléshez ingyen csatolom és a sorsolási jegyzéket a huzás után rögtön, minden felszólítás nélkül b. címére küldöm. Sziveskedjék megrendelését mielőbb hozzám, mint a sorsjegyek eladásával megbízott föelírnsítóhoz küldeni.